

ΚΥΠΡΟΣ

ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΟΤΗΡΙ ΚΡΑΣΙ...

Αναφορά που εκδόθηκε στην Ισπανία ένα χρόνο μετά την κατάκτηση της Κύπρου από τους Τούρκους και περιγράφει τα διάφορα περιστατικά του «Πολέμου της Κύπρου», 1572.

Η Κύπρος κατακτήθηκε από τους Τούρκους το 1570-71, στα χρόνια του σουλτάνου Σελίμ Β'. Οι λόγοι που οδήγησαν τους Οθωμανούς να κυριεύσουν την Κύπρο ήταν πολλοί, κυρίως οικονομικοί και πολιτικοί (διαμάχη με τους Βενετούς). Κάποιοι άλλοι λένε ότι ο Σελίμ Β', στον οποίο δόθηκε το επίθετο Σαχρός (=Μέθυσος), είχε αποφασίσει να κατακτήσει την Κύπρο εξαιτίας της μεγάλης φήμης των ωραίων κρασιών της.

Πριν τους Οθωμανούς, την Κύπρο κατείχαν οι Φράγκοι και οι Βενετοί, οι οποίοι διοικούσαν πολύ άσχημα και σκληρά. Στη αρχή, οι Οθωμανοί έκαναν ορισμένες αλλαγές για να ευχαριστήσουν τους Κύπριους. Ελευθέρωσαν τους δούλους, αποδέσμευσαν την ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία που ήταν υποδουλωμένη στη Λατινική και διατήρησαν τα συμβούλια τοπικής αυτοδιοίκησης. Όμως οι Οθωμανοί διοικητές διατήρησαν τη σκληρή φορολογία και αρκετοί από αυτούς προσπάθησαν να συγκεντρώσουν πολλά χρήματα για τον εαυτό τους. Η εκχώρηση της Κύπρου από την Τουρκία στην Αγγλία το 1878 απετέλεσε ιδιαίτερα σημαντικό γεγονός για τους Έλληνες της Κύπρου και σηματοδότησε την «επανάταξη» της Κύπρου στη Δύση, που ήταν καθοριστική.

Χάρτης της Κύπρου που περιλαμβάνει και τη Λήμνο μέσα σε έμβλημα, Αμβέρσα 1608.

-Τόσο η Κύπρος όσο και η Κρήτη κατακτήθηκαν στο παρελθόν από τους Τούρκους. Υπάρχουν άραγε κοινά στοιχεία στον τρόπο ζωής (ενδυμασία, ομιλία, ήθη έθιμα) ανάμεσα στους Κύπριους και τους Κρητικούς; Ποια είναι αυτά;

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

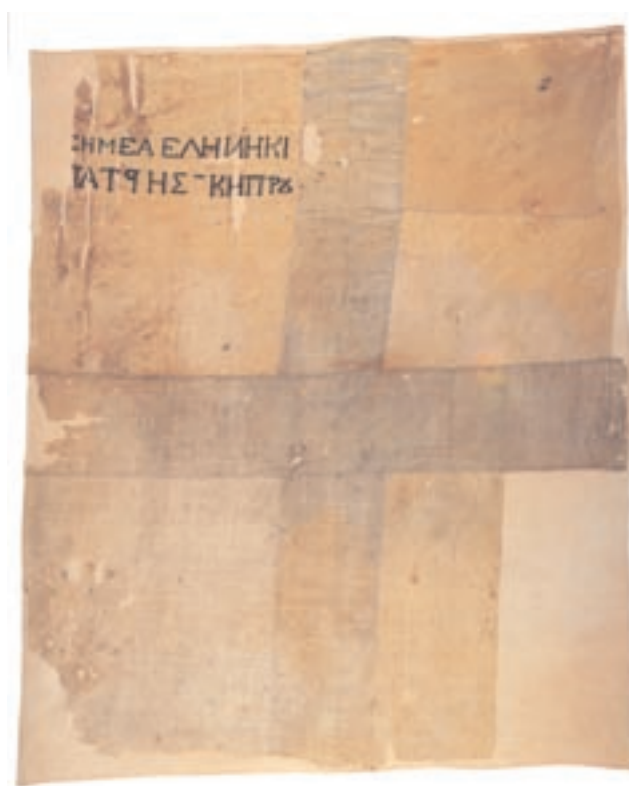
Το ιστορικό μοναστήρι Κύκκου.

Στα χρόνια της Τουρκοκρατίας η Κύπρος κρατήθηκε μακριά από τις εξελίξεις και την πρόοδο που σημειώθηκε στην Ευρώπη. Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού ασχολούνταν με τη γεωργία, την κτηνοτροφία και τη βιοτεχνία. Οι συνθήκες ζωής ήταν πολύ δύσκολες στα χρόνια εκείνα και οι Κύπριοι έμαθαν να επιβιώνουν και να αρκούνται μόνο σε όσα είχαν και παρήγαγαν οι ίδιοι. Ορισμένες από τις καθημερινές ασχολίες των Κυπρίων ήταν η εκτροφή του μεταξοσκώληκα, η καλαθοπλεκτική και η βυρσοδεψία. Μάλιστα υπήρχαν πολλοί λαϊκοί τεχνίτες (καρεκλάς, τσαγκάρης, παπλωματάς) οι οποίοι περιφέρονταν και πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους.

Για την ελληνική εκπαίδευση δεν υπήρχε καμιά κρατική φροντίδα. Για πολλά χρόνια δεν

λειπορούσαν ελληνικά σχολεία και μόνο η Εκκλησία ίδρυσε μερικά. Συνήθως δίδασκαν σε αυτά ιερείς αλλά και δάσκαλοι που είχαν σπουδάσει στην Κωνσταντινούπολη, στη Σμύρνη και αλλού.

Πολύ σημαντικός ήταν και ο ρόλος της Εκκλησίας, η οποία στήριξε τον υπόδουλο κυπριακό λαό και αγωνίστηκε κατά της αυθαιρεσίας των Τούρκων διοικητών.

*Σημαία Κυπρίων Αγωνιστών του 1821 με την επιγραφή:
ΣΗΜΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΤΡΗΣ ΚΗΠΡΟΥ.*

-Ποιος είναι ο ρόλος της Εκκλησίας στον τόπο που ζεις; Ποιες εκδηλώσεις οργανώνονται από την Εκκλησία στα μέρη που ζουν Έλληνες; Καλέστε ένα εκπρόσωπο της Εκκλησίας στην τάξη σας και συζητήστε μαζί του για το ρόλο της Εκκλησίας στις παροικίες.

Η ΑΓΓΛΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ... ΚΑΙ Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ

Η Λευκωσία στα 1878.

Σερ Γκάρνελ Γούλσλυ,
1833-1913.

Ο πρώτος Ύπατος
Αρμοστής της Κύπρου.

Την περίοδο 1878-1960 η Κύπρος βρέθηκε κάτω από την αγγλική κατοχή. Η γεωγραφική θέση του νησιού ήταν σημαντική για τα συμφέροντα της Μεγάλης Βρετανίας στην Ανατολική Μεσόγειο. Ύστερα από διπλωματικές ενέργειες, όμως, η Τουρκία υπέγραψε συνθήκη παραχώρησης της Κύπρου στους Άγγλους. Αρχικά οι κάτοικοι της Κύπρου είδαν θετικά την εξέλιξη αυτή, επειδή τους Οθωμανούς αντικαθιστούσαν πλέον Χριστιανοί. Βασικός στόχος τους, όμως, παρέμενε η ένωση του νησιού με την Ελλάδα. Στην αρχή δειλά, με υποβολή υπομνημάτων και αποστολή αντιπροσωπειών στο Λονδίνο, και στη συνέχεια με οργάνωση παγκυπρίων συλλαλητηρίων και με άλλους μαχητικούς τρόπους, οι Κύπριοι επιδίωξαν την ένωση με την Ελλάδα. Όμως αυτές οι προσπάθειες απέβαιναν μάταιες.

Η αντίδραση του λαού απέναντι στους Άγγλους κατακτητές γινόταν ολοένα και πιο έντονη. Στις 26 Γενάρη 1930 πραγματοποιήθηκε στην αρχιεπισκοπή μεγάλη συνέλευση, η οποία αποφάσισε την ίδρυση της Ε.Ο.Κ. (Εθνική Οργάνωση

Κυπρίων), σκοπός της οποίας ήταν η ένωση του νησιού με την Ελλάδα.

Μετά το θάνατο του μητροπολίτη Λεόντιου, που αγωνίστηκε για την ένωση με την Ελλάδα, στον αρχιεπισκοπικό θρόνο ανέβηκε ο μητροπολίτης Κυρηνείας Μακάριος Β', που συνέχισε τον αγώνα. Στις 15 του Γενάρη του 1950 διενεργήθηκε ενωτικό δημοψήφισμα με εντυπωσιακά αποτελέσματα: το 96,7 % των ψηφοφόρων ψήφισαν υπέρ της ένωσης της Κύπρου με την Ελλάδα. Το 1950 ο μητροπολίτης Μακάριος Γ' εγκαινίασε μια διεθνή προσπάθεια για προώθηση του κυπριακού ζητήματος, ζητώντας τη βοήθεια της Ελλάδας και των Ηνωμένων Εθνών, ενώ παράλληλα οργάνωσε τον λαό με την προοπτική ενός δυναμικού αγώνα.

Την 1η Απριλίου 1955 άρχισε στην Κύπρο ένοπλος απελευθερωτικός αγώνας εναντίον των Άγγλων αποικιοκρατών με στόχο την ένωση του νησιού με την Ελλάδα. Τον αγώνα ανέλαβε η μυστική

οργάνωση Ε.Ο.Κ.Α., της οποίας στρατιωτικός αρχηγός ήταν ο συνταγματάρχης Γεώργιος Γρίβας, με το ψευδώνυμο Διγενής. Ο ένοπλος αγώνας κράτησε 4 χρόνια και κατάληξή του ήταν οι συμφωνίες της Ζυρίχης και του Λονδίνου, με τις οποίες η Κύπρος έγινε ανεξάρτητο κράτος. Η αγγλική κατοχή τερματίστηκε επίσημα στις 16 Αυγούστου 1960 με την παράδοση της εξουσίας από τον σερ Χιου Φουτ, τελευταίο Άγγλο κυβερνήτη, στον αρχιεπίσκοπο Μακάριο, πρώτο Κύπριο πρόεδρο. Η συμφωνία προέβλεπε τη χωριστή ψηφοφορία των δυο κοινοτήτων της Κύπρου (Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων), τη χωριστή στρατιωτική δύναμη Ελλήνων και Τούρκων και την ύπαρξη εγγυητριών κρατών (Ελλάδας, Τουρκίας, Ηνωμένου Βασιλείου). Αυτές οι διατάξεις της συμφωνίας χρησιμοποιήθηκαν στη συνέχεια από αυτές τις δυνάμεις που επεδίωκαν την διχοτόμηση της Κύπρου.

Ο αρχιεπίσκοπος Μακάριος, ο σερ Χιου Φουτ και ο Δρ. Φαζίλ Κουτσούκ υπογράφουν τη συνθήκη ανεξαρτησίας της Κύπρου, 16 Αυγούστου 1960.

- **Γιατί οι Κύπριοι επιδίωξαν την ένωσή τους με την Ελλάδα;**
- **Αναζητήστε πληροφορίες για τη ζωή και τη δράση του Διγενή.**

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Το Παγκύπριο Γυμνάσιο.

Η οικονομία της Κύπρου σε όλη την περίοδο της αγγλοκρατίας βασιζόταν στη γεωργία. Κύρια προϊόντα παραγωγής ήταν τα δημητριακά, τα εσπεριδοειδή, τα χαρούπια, το κρασί, το μαλλί, το μετάξι και σε λιγότερες ποσότητες ο καπνός και το βαμβάκι. Κατά την περίοδο εκείνη άρχισε και η εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου.

Από τα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ου αιώνα άρχισε η ανάπτυξη και κατασκευάστηκε οδικό δίκτυο που κάλυπτε ολόκληρη την Κύπρο, ενώ το 1906 άρχισε να λειτουργεί σιδηρόδρομος μεταξύ Αμμοχώστου - Λευκωσίας - Μόρφου. Λιμάνι κατασκευάστηκε στην Αμμόχωστο, ενώ λειτούργησαν και ταχυδρομικές, τηλεγραφικές και άλλες υπηρεσίες. Αργότερα, κατά την περίοδο του μεσοπολέμου, ιδρύθηκε η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, ταυτόχρονα με την εμφάνιση και λειτουργία των πρώτων βιομηχανιών.

Κατά την περίοδο της αγγλοκρατίας, η εκπαίδευση γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη. Το 1878, όταν τερματίστηκε η τουρκοκρατία, λειτουργούσαν στην

Κύπρο μόνο 83 σχολεία στοιχειώδους εκπαίδευσης, ενώ το 1910 ο αριθμός τους έφτασε τα 322. Οι μαθητές έπαιρναν ελληνική παιδεία, ενώ τα σχολεία ακολουθούσαν τα προγράμματα των σχολείων της Ελλάδας. Το 1893 ιδρύθηκε το Παγκύπριο Γυμνάσιο στη Λευκωσία και το 1897 ιδρύθηκε το Παγκύπριο Διδασκαλείο, που πρόσφερε παιδαγωγική κατάρτιση στους αποφοίτους του Γυμνασίου, που ήθελαν να εργαστούν ως δάσκαλοι.

Την περίοδο της αγγλοκρατίας στην Κύπρο άρχισε η έκδοση εφημερίδων και φιλολογικών – λογοτεχνικών περιοδικών. Από το 1923 μέχρι το 1927 εκδιδόταν στη Λάρνακα το αξιόλογο περιοδικό «Κυπριακά Χρονικά». Επίσης, από το 1934 μέχρι το 1956 εκδιδόταν στη Λευκωσία το αξιόλογο φιλολογικό περιοδικό «Κυπριακά Γράμματα».

Ταυτόχρονα, αναπτύχθηκε η ποίηση και η λογοτεχνία αλλά και το θέατρο. Στην Κύπρο δημιουργήθηκαν πολλοί θίασοι που παρουσίαζαν κυρίως έργα ιστορικά και κοινωνικά. Άρχισαν να καταφθάνουν για παραστάσεις στο νησί και θίασοι από την Ελλάδα και την Ιταλία.

-Χωριστείτε σε ομάδες και αναζητήστε πληροφορίες για τη σύγχρονη τέχνη στην Κύπρο.

-Ποιος είναι σήμερα ο ρόλος της αγγλικής γλώσσας στην Κύπρο;

-Δοκιμάστε να φτιάξετε με τη βοήθεια των γονιών σας ένα κυπριακό φαγητό και πείτε τις εντυπώσεις σας στους συμμαθητές σας.

«ΑΤΤΙΛΑΣ»

Η Κύπρος, μετά από πολλούς αγώνες, κατάφερε να κερδίσει υπό όρους την ανεξαρτησία της από τους Άγγλους τον Αύγουστο του 1960.

Ωστόσο, οι δυσάρεστες περιπέτειες δεν είχαν τελειώσει. Τον Ιούλιο και τον Αύγουστο του 1974, η Τουρκία με τον στρατό της κατέλαβε ένα πολύ μεγάλο μέρος του νησιού. Το σχέδιο αυτό των Τούρκων έμεινε στην Ιστορία με την ονομασία «Ατίλλας». Η τουρκική εισβολή στην Κύπρο προκάλεσε μεγάλο αριθμό θυμάτων και τεράστιες υλικές καταστροφές. Πάρα πολλοί Ελληνοκύπριοι σκοτώθηκαν, περίπου 200.000 εγκατέλειψαν τα σπίτια και τα χωριά τους, ενώ 1.619 είναι οι αγνοούμενοι, τους οποίους αναζητούν οι δικοί τους μέχρι σήμερα.

Από το θλιβερό εκείνο καλοκαίρι του 1974 μέχρι σήμερα, η Ελλάδα και η Κύπρος αγωνίζονται ενωμένες για να αποκατασταθεί η αδικία και να επιστρέψουν οι Ελληνοκύπριοι πρόσφυγες στα εδάφη που κατέχουν οι Τούρκοι.

Σκηνή από καταυλισμό Ελληνοκυπρίων που εκδιώχθηκαν από τα σπίτια τους κατά την τουρκική εισβολή στο νησί.

Η πρώτη πορεία γυναικών στην Κύπρο κατά της τουρκικής κατοχής. Στην πορεία αυτή έλαβαν μέρος αντιπροσωπείες γυναικών από 115 χώρες.

-Οργανώστε μια έκθεση μνήμης για την τουρκική εισβολή στην Κύπρο. Συλλέξτε φωτογραφικό υλικό, αποσπάσματα από εφημερίδες και περιοδικά.

-Αναζητήστε κάποιον Κύπριο που να έζησε την εισβολή.

Καλέστε τον στην τάξη σας και ζητήστε του να σας διηγηθεί τα γεγονότα.

Έμβλημα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η σημαία της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΜΑΚΑΡΙΟΣ

Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ', ή κατά κόσμον Μιχαήλ Μούσκος, γεννήθηκε το 1913 στο χωριό Παναγιά στην Πάφο της Κύπρου. Από τα παιδικά του χρόνια αγάπησε την Κύπρο και το λαό της. Σπούδασε Θεολογία στην Αθήνα και τη Βοστώνη των Η.Π.Α. και σε ηλικία μόλις 37 ετών εκλέχτηκε Αρχιεπίσκοπος Κύπρου. Ήταν ο νεότερος ηγέτης της Κυπριακής Εκκλησίας που είχε εκλεγεί ποτέ.

Η σταδιοδρομία του Μακαρίου ήταν περισσότερο πολιτική παρά θρησκευτική. Εργάστηκε με ζήλο για την απελευθέρωση της Κύπρου από τους Άγγλους και την ένωσή της με την Ελλάδα. Έπειτα από μακροχρόνιους αγώνες, στις 16 Αυγούστου 1960, ο Μακάριος υπέγραψε στο Λονδίνο με τους Βρετανούς και τους Τούρκους τη Συμφωνία Ανεξαρτησίας της Κύπρου. Αυτό σήμανε το τέλος 82 χρόνων βρετανικής κατοχής του νησιού, αλλά και την αρχή μιας σειράς γεγονότων που είχαν την τραγική κατάληξη της εισβολής των Τούρκων στο νησί, τον Αύγουστο του 1974.

Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος πέθανε στις 3 Αυγούστου 1977, λίγα χρόνια μετά την τουρκική εισβολή. Ο θάνατός του προκάλεσε συγκίνηση σε όλο τον κόσμο και ιδιαίτερα στους Κύπριους.

Ο Πρόεδρος Μακάριος συνομιλεί με Έλληνες και Τούρκους σε καφενείο της τουρκικής συνοικίας της Πάφου.

-Γνωρίζετε άλλους εκπροσώπους της Εκκλησίας που έκαναν αγώνα για την ελευθερία του ελληνισμού;

Η ΚΥΠΡΟΣ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η Κύπρος είναι πλήρες μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης από το 1961. Για 30 περίπου χρόνια γίνονταν προσπάθειες σχετικά με τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της Κύπρου, οι οποίες όμως πέρασαν σε δεύτερη μοίρα μετά την εισβολή των Τούρκων.

Τον Ιούλιο του 1990 η Κυπριακή Δημοκρατία υπέβαλε αίτηση για ένταξη στην Ε.Ε. Η απάντηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τον Ιούνιο του 1993, επιβεβαίωσε τον ευρωπαϊκό χαρακτήρα και την καταλληλότητα της Κύπρου για υποψηφιότητα.

Το 1994, στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια της Κέρκυρας και του Έσσεν έγινε σαφές ότι η επόμενη φάση της διεύρυνσης της Ε.Ε. θα περιλάμβανε και την Κύπρο.

Στις 12-13 Δεκεμβρίου 1997, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου κάλεσε την Κύπρο να αρχίσει διαπραγματεύσεις για να ενταχθεί στην

Ευρωπαϊκή Ένωση. Παράλληλα, εντάθηκαν οι προσπάθειες εξεύρεσης συνολικής λύσης στο Κυπριακό.

Οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Κύπρου με την Ε.Ε. προχώρησαν με ταχύτατους ρυθμούς και ολοκληρώθηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης. Στις 16 Απριλίου 2003 στην Αθήνα υπογράφηκε η συνθήκη προσχώρησης και η Κύπρος από την 1η Μαΐου 2004 είναι πλήρες κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εικόνα από λιμάνι της Κύπρου σήμερα.

Ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, Τάσος Παπαδόπουλος, υπέγραψε στις 16 Απριλίου 2003 στην Αθήνα τη Συνθήκη Προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τη Συνθήκη υπέγραψαν και οι ηγέτες εννιά άλλων κρατών (Τσεχία, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Σλοβακία και Σλοβενία, Πολωνία,).

- Ποιες άλλες χώρες μαζί με την Κύπρο είναι τα νέα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Βρείτε σχετικό υλικό με την υπογραφή της συνθήκης της Αθήνας και παρουσιάστε το στην τάξη.